

BLIŽA SE OSMI POKAL GOLOVCA V JUDU

V judo klubu Golovec se pospešeno pripravljajo na izvedbo mednarodnega turnirja za pokal Golovca, osmega po vrsti. Pričakujejo močno mednarodno udeležbo judoistov iz Hrvaške in Avstrije, ki so nastopili že lani, letos pa se obeta tudi sodelovanje Italijanov in Madžarov. Turnir bo potekal 24. aprila v športni dvorani na Kodeljevem, posvečen pa bo 15-letnici judo kluba Golovec in 10-letnici pokala Golovca. Pokal brani Judo klub Murska Sobota.

Letos so klub Golovec pretresale kadrovske težave, saj ga je zapustilo nekaj uspešnih tekmovalcev in trenerjev, kljub temu pa uspehov na blazinah ni manjkalo. Tako je Uroš Trujkič postal državni prvak in član mladinske državne reprezentance, odlične rezultate pa je dosegel še na mednarodnem turnirju v Pragi. Tudi Aljaž Rogelj je državni prvak in je po mnenju Judo zveze Slovenije eden najbolj perspektivnih mladih slovenskih judoistov. Golovec tekmuje v prvi slovenski ligi.

Delo v klubu je spet prevzel znani trener in sodnik Božo Četič, zdaj vadi s pionirsko ekipo. Otrok je toliko, da vadba poteka na dveh lokacijah in včasih celo v dveh turnusih. Golovec se seveda ni odreknil niti organizaciji svojega mednarodnega turnirja, ki bo letos veljal za slovenski pokal celo v treh starostnih kategorijah. Tekmovanje bo potekalo hkrati na šestih blazinah, kar je edini takšen primer pri nas.

Korenine judo kluba Golovec segajo daleč v preteklost, v leto 1978, ko je bilo na pobudo Aljoše Redžepo-

viča in krajanov takrat še zelo mladega Štepanjskega naselja ustanovljeno Športno društvo Golovec. Le-to je ob ustanovitvi združevalo štiri sekcije: košarko, judo, mali nogomet in splošno rekreacijo. Kasneje se je športno društvo vedno bolj širilo in je preraslo v eno največjih v občini Ljubljana Moste-Polje. Nastale so sekcije za odbojko, baseball, rugby in športno ritmično gimnastiko. Dobro so nam znani vrhunski dosežki baseballistov in ritmičark, uspešno so se razvijale tudi druge sekcije. Vendar pa je bila judo sekcija od ustanovitve do danes gonilna sila športnega društva, tako v tekmovalnem kot v organizacijskem pomenu.

Ob drugem zaporednem mandatu Čeda Škondriča kot predsednika ŠD Golovec leta 1987 je bilo že jasno, da je eno društvo premajhno za vse dejavnosti. Sekcije so se zato začele osamosvajati kot klubi, Golovec pa je postal zveza športnih društev. Prvi so se kot klub formirali prav judoisti. To se je zgodilo 2. oktobra leta 1987, prvi predsednik pa je postal Čedo Škondrič.

V začetku se je judo tudi v Štepanjskem naselju razvijal v obliki rekreacije in s tečaji samoobrambe, krajonom pa je bil najbolj učinkovito predstavljen ob vsakoletnem maratonu zadnje dni avgusta, ko so vse sekcije neprekinjeno 12 ur prikazovale svoje dejavnosti na zunanjih igriščih Štepanjskega naselja. Vendar pa so rezultati kmalu presegli rekreativno usmeritev sekcije. Tekmovalci Golovca so začeli osvajati kolajne. Golovec je postal uspešno tekmovalno moštvo.

Eden od pomembnih mejnikov v razvoju judo kluba Golovec je brez dvoma 8. junij 1986, datum uvrstitve v prvo slovensko ligo. Danes je Golovec član prve slovenske državne lige, ima že lepo število posamičnih slovenskih prvakov, v klubu so tudi moški juda in šolani trenerji.

Klub deluje na dveh lokacijah: v Srednji šoli tiska in papirja v Zeleni jami in v Osnovni šoli Karla Destovnika-Kajuha v Štepanjskem naselju. Poleg tekmovalnega programa v klubu skrbijo tudi za naraščaj: otroci in odrasli se na začetnih tečajih vedno lahko učijo osnov samoobrambe ter športne in še posebej judo etike, v Golovcu so dobrodošli tudi tisti, ki jih judo veseli samo kot oblika rekreacije.

Posebno mesto v razvoju judo kluba Golovec ima mednarodni turnir

za pokal Golovca, ki je največja tradicionalna prireditev tega kolektiva. Letos bo že osmi po vrsti, od organizacije prvega pa je minilo deset let. Drugič poteka kot mednarodna prireditev v samostojni državi Sloveniji. Nekateri klubi iz sosednje Hrvaške ter Bosne in Hercegovine so na pokalu Golovca nastopali tudi že prej.

Na prvih pokalih Golovca so nastopali predvsem ljubljanski klubi, kmalu pa se je tekmovalstvo razširilo na vso Slovenijo, pri čemer so po množičnosti poleg ljubljanskih klubov izstopali predvsem Koper, Ivo Reja in Jesenice. Rekord udeležbe pa so lani podrli gostje iz sosednje Hrvaške: Iz Samobora je pripeljal avtobus s štiridesetimi tekmovalci in tekmovalci!

Poglejmo si zgodovino pokala Golovec skozi prizmo tekmovalnih uspehov. Prvi pokal Golovca je bil leta 1983 v OŠ Karla Destovnika-Kajuha, osvojili pa so ga judoisti Golovca. V letih 1984 in 1985 je bilo tekmovalstvo v dvorani Ivana Cankarja na Vrhniki, obakrat ga je osvojila ljubljanska Olimpija. Vsi nadaljnji turnirji so bili v dvorani na Kodeljevem, kjer bo tekmovalstvo tudi letos. 1987 in 1988. leta je ekipno zmagal domači Golovec, leta 1991 pa judo klub Samobor iz Hrvaške. Pokal brani Murska Sobota, ki je bila najuspešnejša lani.

Velik pomen za uspešen razvoj tega tekmovalstva ima tudi občinski list Naša skupnost, ki je vsa leta o tekmovalstvu obširno poročal. Letos bo četrtič natisnjen tudi bilten.

Na lanskem turnirju je nastopilo 265 tekmovalcev iz 20 klubov iz treh držav, kar je sicer manj kot lani, vendar pa je bil turnir prvič mednaroden in to mu daje dodatno težo. Največ je bilo pionirjev (130), sledijo mlajši mladinci (65), mlajše mladinke (24) in mladinci (23). Skromna je bila udeležba pionirk (14) in mladink (9).

Veliki pokal Golovca so osvojili judoisti Murske Sobotice z 91 točkami, pred Samoborom in Ivom Rejo iz Celja (po 70), Šiško (56) in prirediteljem Golovcem (50). In kam so odšle kolajne? Kar 21 so jih osvojili Samoborčani (8 zlatih, 5 srebrnih in 8 bronastih), predvsem po zaslugi izjemnih deklic, kar kaže, da ženski judo v naši državi močno zaostaja za hrvaškim. Brez dvoma bi tudi dekletom kazalo posvetiti več pozornosti, saj se bo to nekoč bogato obrestovalo. Naše judoistke so zelo uspešne, le premalo jih je (samo Samobor je nastopil z 18 deklicami, to je skoraj toliko, kot so jih imeli vsi slovenski klubi skupaj). Ekipni zmagovalec Murska Sobota je osvojila 14 kolajn (5-6-3), Ivo Reja 13 (4-2-7), Šiška 12 (6-1-5), Golovec 11 (4-3-4) in Jesenice 10 (5-3-2).

Brez strahu lahko zapišemo, da sodi pokal Golovca med največje judoistične prireditve v Sloveniji, da je edini turnir pri nas, ki hkrati poteka na šestih blazinah, in da je starostna struktura tekmovalcev takšna, da je turnir pomemben tudi za razvoj judo športa na Slovenskem. ing. Tomaž COKAN

NTD KAJUH SLOVAN IZPOLNIL PRIČAKOVANJA

Pred približno mesecem dni se je končala državna liga v namiznem tenisu; tudi za NTD Kajuh Slovan, ki smo ga v Naši skupnosti že predstavili. Kot pravi trener vseh selekcij Miloš Živković, se je celotna sezona zaključila uspešno. Malo bolj v ženski konkurenci, ki je sploh močnejša stran kluba, malo manj v moški, ki pa je vendarle izpolnila pričakovanja. Članice so igrale v 1. državni ligi in se v ekipnem tekmovalstvu uvrstile pod sam vrh, takoj za Olimpijo. Ekipa, ki jo sestavljajo Todorovič, Polončič, Mlakar in Zelezina je v povprečju najmlajša ekipa v konkurenci, kar daje rezultatu še večjo vrednost. Člani (Žagar, Belina, Car in Pertoci) so letos igrali v 3. državni ligi, kjer so osvojili 1. mesto. Pričakovano je bilo doseženo tudi v Državnem prvenstvu za mladinke in mladince v Ljubljani, kjer je ženska ekipa (ista zasedba kot pri članicah, le brez Zelezine) dosegla 1. mesto, moška (Žagar, Belina, Per-

toci) pa tretjo, čeprav bi lahko z nekaj več srečo celo zmagali. Čeprav v pionirski konkurenci ni vidnejših uspehov, v klubu ne zanemarjajo dela s podmladkom. Na mladinskem državnem prvenstvu za posameznike, ki je potekalo med velikonočnimi prazniki, sta se Polončič in Todorovič v dvojicah uvrstili na drugo mesto, Polončičeva pa bila v enicah prav tako 2., v mešanih parih pa sta se Polončič in Belina uvrstila na 3./4. mesto. Mladinci so se odrezali mnogo slabše.

V klubu si prizadevajo, da bi končno dobili nazaj prostore nad bivšim kegljiščem, ki bi bili veliko bolj ustrezni za treninge, kot pa so sedaj ti. V mali telovadnici OŠ Ketteja in Murna. O še boljših rezultatih bomo lahko morda poročali že iz Evropskega prvenstva za mladince, katerega se bo letos polet v Hali Tivoli predvidoma udeležilo kar 40 držav.

IZTOK STRŽINAR

GIMNAZIJA MOSTE – NAŠ DRUGI DOM

Najbolj me zaboli, ko slišim: »Mah, ta moščanska gimnazija. Tam je živi teksas. Vsem je prav malo mar za vse.« Takrat si mislim: »Kako lahko to govorite, ko pa še našega praga niste prestopili?« Nihče ne ve, da se tudi naša šola uveljavlja tako v športu kot tudi na dramskih predstavah in drugje. Smo tudi ena redkih šol, ki ima v večernih urah organiziran glasbeni krožek, kjer se lahko učimo igrati na kitaro. Tako kot druge gimnazije tudi mi izdajamo šolsko glasilo, njegov naslov je Polni stik. Glasilo oblikujejo učenci, ki delujejo pri literarnem in novinarskem krožku. Obstaja tudi kulturniški krožek. Tu učenci v dogovoru s profesorico Vido Thuma obiskujemo dramo, opero, različne filmske predstave. Bili smo tudi v nenavadnem gledališču Ane Monroe, pa tudi v španskih borih smo pogosto navzoči. Na

šolo pogosto povabimo znane oziroma zanimive ljudi. Tako so bili naši gosti že pisatelj Drago Jančar, profesorica s fakultete za družbene vede Manca Koširjeva, humorist Tof... V knjižnici Jožeta Mazovca pa smo se srečali s Slovenko leta Vido Jeraj-Hribar. Na šolo smo povabili tudi ozdravljenega narkomana, ki nam je predstavil težko pot, odkar je vzel iglo in vse do takrat, ko jo je odvrzel. Kot lani se bomo tudi letos predstavili na gimnaziji z dramskim, novinarskim in likovnim krožkom.

V letošnjem šolskem letu smo se odločili popestriti glavni odmor in tako že deluje radijska ekipa, ki več ali manj ustreže našim glasbenim željam.

In profesorji? Na šoli imamo tako mlajše kot tudi malo starejše profesorje. So protrepljivi in vedno pripravljeni ponovno razložiti snov, če je dijaki ne razu-

memo. Pri nas velja pravilo – kakršen odnos imamo mi do profesorjev, takega imajo oni do nas. Če pa se učenec le zgodi »krivica«, je tu gospa psihologinja, ki je vedno pripravljena priskočiti na pomoč. O problemih se pogovarjamo tudi na sestankih dijaške skupnosti, kjer iščemo tisto, pa čeprav majhno luknjo, ki vodi iz problema. Tu se pogovarjamo o različnih prireditvah na šoli in o organizacijah. Letos smo s pomočjo AMD Moste organizirali tečaj iz cestnoprometnih predpisov, na katerem so imeli dijaki popust. Prav tako imajo po podpisani pogodbi popust pri vožnji naši dijaki, ki so pri AMDM opravili CPP.

Za konec bi rada povedala še to, da si resnično ne želim, da naši šoli oblikujejo imidž dijaki, ki niti malo ne vedo, kako prijeten in poučen zna biti naš drugi dom. Jana Lutovac-Lah

POLJE ...

Vzhodno od Studenca proti Zalogu leži Polje, ki je nekakšno središče tega kraja, čeprav ga še na prelomu stoletja ni bilo in se kot kraj z imenom Devica Marija v Polju začne omenjati šele leta 1906. Tudi še nekaj let po II. svetovni vojni je ostalo v rabi to ime, nakar se je moralo iz ideološko-političnih razlogov umakniti in je ostalo le Polje. Prvotno ime je kraj dobil po cerkvi, posvečeni Devici Mariji, ki je sama samcata stala sredi polja in gmajna. Ta kraj se prvič omenja že leta 1325 pod nemškim imenom Mariafeld v zvezi s cerkvijo, ki je bila podružnica fare sv. Petra v Ljubljani, vsekakor pa je bila znana po čaščenju Marije in po božji poti in procesijah, ki so bile tu.

Čaščenje Device Marije je katoliška cerkev utrjevala skoraj ves čas svojega obstoja kot stebel krščanske vere. To se je prenašalo na škofije in od tod na vernike. Čaščenje so podpirali tudi vladarji in razni svetniki, ki so povzdigovali Marijino brezmadežnost in krepost. Že prvi ljubljanski škof Sigismund Lamberg (1463-1488) je leta 1445 ustanovil Marijino bratovščino Fraternitas purificatae, ki je nato dolga leta povzdigovala čast Matere Božje na Kranjskem in prirejala procesije k znanim Marijinim cerkvam. Procesije v zahvalo so bile pogoste predvsem v času kuge, naravnih nesreč in turških vpadov.

Procesije pa so pripravljale tudi razne bratovščine. Bratovščina brezmadežnega spočetja pri Šentjakobski jezuitski cerkvi, katere častni član sta bila od leta 1616 tudi cesar Ferdinand II. in Leopold I., je vsako leto na god Marije Snežne (5. avgusta) k Devici Mariji v Polje priredila procesijo, ki jo je dostikrat spremljala tudi deželna godba.

Vsako leto so bile procesije na dan praznovanja Matere Božje, kot so Marijino očiščenje (2. februarja), Marijino oznanjenje (25. marca), Marijin

vnebohod (25. avgusta) in Marijino rojstvo (8. septembra). Procesije in romanja k Devici Mariji v Polje so se še posebej razširila po letu 1711, ko je bilo od šentpeterske cerkve do Polja zgrajenih 11 znamenj v čast Device Marije. Te postaje je leta 1712 poslikal Janez Jurij Remb, a žal je od njih ostala le ena, druge pa so bile že davnej pred drugo svetovno vojno porušene predvsem zaradi širjenja cest.

Sonce in naklonjenost javnosti pa nista bila vedno najbolj naklonjeni procesijam. Protestantizem je bil proti njim in dostikrat je na njih prišlo do spopadov med katoliki in protestanti. Za časa Marije Terezije pa so se tako razmnožile, da je moral poseči vmes celo cesarski dvor. Tako je cesar Franc Jožef II. leta 1783 prepovedal skoraj vse procesije in čeprav so bile po njegovi smrti nekatere obnovljene, jih nikoli več ni bilo toliko kot pred njim. Marijine družbe po farah so se proti koncu prejšnjega stoletja ponovno razmnožile in samo v ljubljanski škofiji jih je bilo leta 1904 kar 218. Procesij pa niso prirejale.

Ob tem je treba omeniti, da sta bili božja pot in procesija k Devici Mariji v Polje za prebivalce Ljubljane in

Fotografija z naslovnice ilustrirane priloge Slovenca iz leta 1931. Na levi strani je stara osnovna šola, v sredini zadaj je župnišče, spredaj spomenik padlim v prvi svetovni vojni, ki zdaj stoji pri pokopališču, na desni strani je župna in božjepotna cerkev Device Marije v Polju (arhiv SG)

okolice velik družabni dogodek, na katerega se je pripravljala sleherni meščan, saj je bilo to združeno s praznovanjem, olepševanjem poti in hiš, kjer je šla procesija, in pa s prodajnimi »štanti«, ki so bili pred cerkvijo

v Polju in so ob nekaterih Marijinih praznikih še danes, le v manjšem številu. Še pred drugo svetovno vojno so bila v Polju velika praznovanja na cvetno in belo nedeljo in velik dogodek za mladeniče je bil, da so s ko-

vanci »sekali« pomaranče. Vse to je privabilo nešteto beračev in oblast je imela nemalokrat obilo posla z njimi.

Cerkev, ki se omenja leta 1325, je bila gotovo še lesena, čeprav so takrat že gradili tudi zidane. V okolici je bilo obilo hrastovega lesa, ki je zelo primeren za gradnjo trajnejših objektov. V 15. in 16. stoletju so cerkve v glavnem pozidali, kdaj je bila pozidana cerkev v Polju pa ni omenjeno. Vsekakor je imela en stolp, iz zapisa ljubljanskega zvonarja Kristofa Schlaga pa se vidi, da je leta 1720 za poljsko cerkev dobavil kar velik zvon. Cerkev s pokopališčem in obzidjem je bila večkrat prenovljena, leta 1821 celo tako, da jo je moral celo ljubljanski škof posvetiti na novo.

Cerkev, ki je danes v renesančnem stilu in v obliki rimskega križa je bila v velikem slovenskem potresu leta 1895 tako poškodovana, da so jo morali temeljito popraviti. Ob tej priložnosti so jo razširili in podaljšali ter postavili dva zvonika. V enem je tudi največji zvon v državi, težak 6086 kg. Leta 1904 ga je v Dunajskem Novem mestu (Winerneustadt) vili znani liyar zvonov P. Hibzer, ki je že leta 1875 vili za isto cerkev štiri zvonove. Cerkev je bila obnovljena po načrtih arh. Rajna Jablbergerja iz Linza v Avstriji, zidana pa je vsa iz kamna iz Zaloga. Streha je bila pokrita iz črne gline, ki jo so kopali nad sv. Heleno na poti v Klopce, in je bila takrat vrhunec tehnike za pokrivanje streh. Cerkev je dolga 42,90 metra, široka 22,90 metra in pod kupolo visoka 13,70 metra. Zvonika sta visoka 48 metrov in sodita med najvišje na Slovenskem.

(Se nadaljuje)

EDO SVETEK